

Õpilassõbralik kool

Töötuba konverentsil „Hea kooli mõõdupuud”
5. detsember 2012

Töötuba juhtis: Liina Hirv

Avasime arutelu avatud küsimusega: kes on õpilane? Iga õppija, indiviid oma iseärasustega.

Edasi toimus töö kahes neljaliikmelises rühmas.

Mis iseloomustab head kooli?

Kuidas seda (iga iseloomustavat kriteeriumi) mõõta?

I grupp

Head kooli iseloomustab esmalt see, milline on õpilaste enesetunne koolis õppides – heas koolis on õpilastel põnev, nad tunnevad ennast mugavalt ja turvaliselt. Selle tagab lugupidav suhtlemine õpilaste ja koolitöötajate vahel. Siinkohal on oluline esile tõsta, et õpetajaskond peab olema eeskujuks – nii lugupidavuse kui sõbralikkuse osas.

Mõõdik: õhkkond koolis (läbi vaatluse, rahuloluküsitluse)

Kuna peame tähtsaks lisaks koolis õpitule ka mitteformaalset haridust ning õpilase ja õpetaja võimalusi tegeleda oma huvialadega, on olulisel kohal aja ratsionaalne kasutamine. Suurem rõhk peab olema just koolis tehtaval töö, mitte niivõrd kooliajast välja jääval töö. Seeläbi väärtustatakse kõigi tööd enam.

Mõõdik: vaimne ja füüsiline tervis

Õpilaste reaalne kaasamine otsustusprotsessidesse suurendab nende seotust kogu koolis toimuvaga, suurendab oma kooli tunnet ning kasvatab hariduse laiahaardelisust ja kvaliteeti.

Mõõdik: küsitlus/vaatlus (kui õpilased on aktiivsed, siis järelikult on neil võimalik asju teha, osaleda)

Kokkulepitud reeglid on olulised igas keskkonnas, kus inimesi on palju ja erinevate arusaamadega. Seejuures peavad reeglid olema mitme osapoole kokkulepped, mitte ühekülgset ette dikteeritud.

Mõõdik: turvatunne

Kõige muu kõrval ei tohi ära unustada, et koolist saadavad teadmised ja oskused peavad olema heal tasemel ja hästi edasi antud.

Mõõdik: toimetulek

Elujaatav hoiak, väärtuste leidmine elus, toimetulemine

Mõõdik: võime olla õnnelik, tulla toime igapäevaeluga juba koolis

II grupp

Peamine hea kooli tunnus on see, et kõige keskmes on õpilane/õppija.

Heas koolis lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

Paindlikkus – võimaldab lähtuvalt isikust või klassist kujundada õppetööd.

Kaasamine – kui tahame, et kõik teeksid tööd, siis peab tagama, et kõik oleksid töösse-diskussiooni kaasatud.

Tagasiside – nii õppurile kui õpetajale, üht- või teistpidi, kirjaliku ankeedi vormis või suuliselt. Tegemist oleks millegagi, mida õpetaja saab analüüsida, et parandada oma tööd, olla lähemal õpilaste vajadustele. Soodustaks õhina-põhise õppe süvenemist, sest õppetöö kohandub enam õpilasega.

Õppetöö peaks olema elav, interaktiivne. Suhtluses peaks olema rohkem partnerlust.

Õpilasesindus (ÕE) on hea kooli puhul maksimaalselt kõiki õpilasi esindav, mitte kitsa ringi põhine, et tagada eestkoste. Iga õpilane peaks olema kursis, miks ja kuidas ÕE toimib.

Koolijuhi esmaseks rolliks on olla eestvedaja, suunaja. Juht peab suutma suunata protsessi ehk olema õppimise ja strateegilise juhtimise teostaja.

Hea kool väärtustab oma liikmete saavutusi. Seega peaks koolil olema oma tunnustamissüsteem mistahes saavutuste jaoks, nii õppetöö siseste kui väliste saavutuste eest.

Viise õpilaste kaasamiseks/õpilaste osaluse suurendamiseks: Õpilased tagasisidestavad regulaarselt koolielu erinevaid aspekte; koolis toimib aukohus (organ, mis lahendab tekkinud probleeme, kuhu kuuluvad õpetajad-õpilased); toimib kujundav hindamine (mis eeldab dialoogi õpetaja ja õpilase vahel); toimuvad ümarlauavestlused arutamaks koolielu küsimusi; õpilaste esindajad osalevad koolielu reguleerivate otsuste tegemise protsessis algusest peale; ühisüritused õpilastele ja õpetajatele koolist väljaspool.

Õpilased peaksid olema kaasatud järgmistesse protsessidesse: kooli kodukorra kujundamine, hindamisjuhendite koostamine, õppeprotsessi kavandamine, huviringide ja ürituste organiseerimine, füüsilise keskkonna kujundamine, õpetajate töö hindamine ja selle kujundamisse kaasa aitamine. Tunnis peaks toimuma õpetaja-õpilase vaheline dialoog. Ükski ettepanek ei tohi jääda tagasisideta.